

Obsah

Předmluva /5

Poznámka k transkripci v českém překladu /7

Poznámka k datování /7

Prolog /8

ČÁST I STVOŘENÍ JEDNOHO SVĚTA (7.–10. století)

1 Nová mocnost ve starém světě

Společnost, do níž přišli Arabové /15 Jazyk poezie /20 Muhammad a vznik islámu /22

2 Vznik impéria

Muhammadovi nástupci a dobytí říše /30 Damašský chalífát /33 Bagdádký chalífát /40

3 Utváření společnosti

Konec politické jednoty /46 Sjednocená ekonomická základna /51 Jednota víry a jazyka /54

Svět islámu /62

4 Vznik islámských doktrín

Otzáka autority /66 Boží moc a spravedlnost /69 Šarí'a /72 Prorokovy tradice /76

Víra mystiků /78 Cesta rozumu /81

ČÁST II ARABSKÁ MUSLIMSKÁ SPOLEČNOST (11.–15. století)

5 Arabský muslimský svět

Státy a dynastie /89 Arabové, Peršané a Turci /92 Zeměpisné rozdělení /95

Muslimští Arabové a ostatní /101

6 Venkov

Půda a její využití /104 Kmenová společnost /110

7 Život ve městech

Trhy /115 Obyvatelstvo /117 Zákon a „ulamá“ /119 Otroci /122 Muslimové
a jinověřci /123 Ženy /125 Městská organizace /127 Bydlení /131 Řetězec měst /133

8 Města a jejich vládci

Vznik dynastií /135 Spojenectví zájmů /138 Kontrola venkova /142 Politická autorita /146

9 Základní rysy islámu

Pilíře víry /152 Přátelé Boží /157

10 Kultura náboženských učenců

„Ulamá“ a šari'a /163 Předávání vzdělanosti /168 Kalám /171 Al-Ghazzálí /172

11 Cesty myšlení

Islám filozofů /176 Ibn Arabí a teozofie /179 Ibn Tajmíja a hanbalovská tradice /182

Vývoj ší'y /184 Židovská a křesťanská vzdělanost /189

12 Dvorská a lidová kultura

Patroni umění /192 Poezie a vyprávění /196 Hudba /200 Chápání světa /202

ČÁST III OSMANSKÁ DOBA (16.–18. století)**13 Osmanská říše**

Omezení politické moci /211 Osmanská vláda /216 Osmané a islámská tradice /222

Vláda v arabských provincích /227

14 Osmanská společnost

Obyvatelstvo a bohatství říše /232 Arabské provincie /235 Kultura arabských provincií /239

Za hranicemi říše: Arábie, Súdán a Maroko /243

15 Změna rovnováhy sil v 18. století

Ústřední a provinční správa /249 Arabská osmanská společnost a její kultura /253

Svět islámu /256 Měnící se vztahy s Evropou /258

ČÁST IV VĚK EVROPSKÝCH ŘÍŠÍ (1800–1919)**16 Evropské velmoci a reformní vlády (1800–1860)**

Evropská expanze /265 Počátky evropské nadvlády /268 Reformující se správa /271

17 Evropské mocnosti a dominantní elity (1860–1914)

Hranice nezávislosti /278 Rozdelení Afriky: ztráta Egypta a Maghribu /281

Aliance prioritních zájmů /284 Kontrola půdy /286 Životní podmínky /291

Dvojí společnost /294

18 Imperialistická a reformní kultura

Kultura imperialismu /298 Zrod inteligence /300 Kultura reforem /303

Vznik nacionalismu /307 Kontinuita islámské tradice /309

19 Vyvrcholení evropské moci (1914–1939)

Nadvláda Velké Británie a Francie /313 Prioritní britské a francouzské zájmy /317

Přistěhovalci a půda /320 Vzestup muslimských elit /321 Pokusy o politickou dohodu /325

20 Změny způsobu života a myšlení (1914–1939)

Populace a venkov /330 Život v nových městech /333 Kultura nacionálnemu /337

Islám vzdělanců a prostého lidu /342

ČÁST V VĚK NÁRODNÍCH STÁTŮ (od roku 1939)

21 Konec koloniálních říší (1939–1962)

Druhá světová válka /349 Nezávislost (1945–1956) /352 Suezská krize /360

Alžírská válka /364

22 Měnící se společnost (čtyřicátá a padesátá léta 20. století)

Populační a ekonomický růst /368 Zisk z hospodářského růstu: obchodníci a majitelé
půdy /373 Státní moc /375 Městská chudina a buržoazie /378

23 Národní kultura (čtyřicátá a padesátá léta 20. století)

Úskalí vzdělávání /383 Jazyk a sebevyjádření /386 Islámská hnutí /391

24 Vyvrcholení panarabismu (padesátá a šedesátá léta 20. století)

Lidový nacionálnismus /395 Nadvláda násirismu /401 Krize roku 1967 /404

25 Jednota a rozpory arabských zemí (od roku 1967)

Krise 1973 /409 Převaha amerického vlivu /412 Vzájemná závislost arabských zemí /416

Arabské rozpory /419

26 Duchovní krize (od roku 1967)

Etnické a náboženské rozpory /426 Bohatí a chudí /428 Postavení žen /431

Obrození národní kultury /434 Stabilita vládnoucích režimů /438

Vratkost vládnoucích režimů /444

Slovo závěrem (2002) /450

Mapy /466 Rod Prorokův /488 Šířtí imámové /489 Chalífové /490

Význačné dynastie /492 Rody vládnoucí od 19. století /494

Poznámky /496 Seznam literatury /502 Poděkování /530 O autorovi /532

Terminologický rejstřík /534 Rejstřík /537 Seznam map /563